

22. marts 2023

Tænketanken Havs bemærkninger til Miljøministeriets opdaterede rammenotat om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om naturgenopretning (KOM (2022) 304).

Tænketanken Hav henviser til sine tidligere høringssvar fra 8. august og 29. november 2022. Nedenstående bemærkninger supplerer de tidligere høringssvar.

Sammenfattende:

Tænketanken Hav er enig i, at gennemførelse af forslaget vil have en positiv påvirkning af beskyttelsesniveauet for naturen i Danmark og EU - herunder bl.a. gennem bevarelse af biodiversitet, forbedring af vandkvalitet samt forbedring af fiskebestande - og at genopretning af natur kan have en positiv betydning for bekæmpelsen af klimaforandringer.

Tænketanken Hav finder, at regeringen bør tilpasse sit mandat og arbejde for:

- At fastholde et højt ambitionsniveau i forslaget, idet det som udgangspunkt er mindre ambitiøst end havstrategidirektivet, som kræver at hele Danmarks havområde skulle have været i god tilstand i 2020. Nærværende forslag skal først være fuldt gennemført i 2050.
- At forordningsforslaget kobles tættere til forpligtelserne i havstrategidirektivet.
- At der etableres en EU-naturgenopretningsfond, som understøtter implementeringen af forordningen.
- At det danske fiskeri understøttes til at videreudvikle et mere miljømæssigt bæredygtigt fiskeri. Ambitiøse politiske mål kan understøtte denne omstilling.
- At Folketinget afsætter de nødvendige midler til genopretning af havområdet.
Tænketanken Hav kom i april 2022 med en række anbefalinger til Danmarks Havplan, herunder at der afsættes 500 mio. kr. til et havforvaltningsprogram.

Tænketanken Hav er ikke entydigt enig i regeringens beskrivelse af gældende ret om, at forslaget vil supplere (dvs. udvide) eksisterende EU-forpligtelser. Tænketanken Hav understreger endnu engang, at Danmark gennem EU-lovgivning **allerede er forpligtet** til at opnå god økologisk tilstand i kystvande i 2015 (og allersenest i 2027), god miljøtilstand i hele havområdet i 2020 og gunstig bevaringsstatus for bestemte marine naturtyper og arter.

Opnåelse af målene kræver i praksis, at presset på havet reduceres, og at der iværksættes aktiv og/eller passiv naturgenopretning og at der implementeres en økosystembaseret forvaltning i Danmark. På det marine område er der således i meget høj grad tale om en konkretisering og

udbygning af en allerede eksisterende forpligtelse om at opnå god miljøtilstand¹ i hele Danmarks havområde i 2020. En medlemsstat kan dog udpege tilfælde inden for sine havområder, hvor miljømålene eller den gode miljøtilstand ikke kan opnås i alle henseender, i så fald skal direktivets undtagelsesbestemmelser anvendes, jf. havstrategidirektivets artikel 14.

Uddybning:

Havstrategidirektivet giver medlemslandene stor fleksibilitet ift., hvordan man vil opnå målet, hvilket har betydet, at **samtliche EU-lande ikke har iværksat tilstrækkelige foranstaltninger til at nå god miljøtilstand som fastsat i havstrategidirektivet**. EU-Kommissionens vurderede således allerede i 2018, om EU-landenes gennemførelse af havstrategidirektivet, at *"sammenfattende er det Kommissionens vurdering, at der er behov for forbedringer – af forskellig grad for forskellige lande – for alle indsatsprogrammer, hvis de skal betragtes som en passende ramme for at opfylde kravene i direktivet"*.

Miljøministeriet skriver da også selv i rammenotatet, at *"Målet på 90 pct. god tilstand forventes at være meget vanskeligt at nå..."*. Miljøministeriet skriver således indirekte, at Danmark har **underimplementeret** havstrategidirektivet ift. at nå den eksisterende målsætning om god miljøtilstand.

Det fremgår af rammenotatet, at det er nyt, at der sættes en **tidsfrist** for opnåelse af god miljøtilstand i havets marine naturtyper. Tænketanken Hav finder ikke, at det er nyt, da Danmark allerede er forpligtet til – senest i 2020 - at opretholde den marine biodiversitet og opnå god miljøtilstand i havet, jf. havstrategidirektivet. Forslaget om naturgenopretning giver i praksis mulighed for en væsentligt langsommere implementeringshastighed (2050), end oprindeligt vedtaget i havstrategidirektivet.

Danmark har - ligesom andre EU-lande – **ikke opnået god miljøtilstand endnu**. Jf. ovenfor har de fleste EU-lande underimplementeret havstrategidirektivet mht. at nå målet til tiden.

Ift. de økonomiske konsekvenser står det klart, at der vil være behov for betydelig finansiering for at få havmiljøet i god tilstand - uanset om forslaget vedtages eller ej. Forslaget vil dog bidrage til at bane vejen for konkret handling på tværs af landene i EU ift. både aktiv og passiv marin naturgenopretning.

Tænketanken Hav opfordrer Folketinget til at **afsætte de nødvendige midler til området**. Tænketanken Hav understreger i den forbindelse, at det kan have meget store økonomiske

---

¹ Af gældende forpligtelser og mål for 2020 kan fx nævnes deskriptorerne om biodiversitet, havets fødenet og havbund, jf. havstrategidirektivets bilag 1:

1) *Biodiversiteten er opretholdt. Kvaliteten og forekomsten af habitater samt udbredelsen og tætheden af arter svarer til de fremherskende fysiografiske, geografiske og klimatiske forhold.*

4) *Alle elementer i havets fødenet, i den udstrækning de er kendt, er til stede og forekommer med normal tæthed og diversitet og på niveauer, som er i stand til at sikre en langvarig artstæthed og opretholdelse af arternes fulde reproduktionsevne.*

6) *Havbundens integritet er på et niveau, der sikrer, at økosystemernes struktur og funktioner bevares, og at især benthiske økosystemer ikke påvirkes negativt.*

² RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET om vurdering af medlemsstaternes indsatsprogrammer under havstrategirammedirektivet. COM(2018) 562 final.

konsekvenser for samfundet, hvis biodiversiteten forringes yderligere. Tænk tanken Hav henviser til arbejdet med grønt BNP, hvor økonomer har estimeret, at det danske samfund taber 245 milliarder kroner om året på grund af skader på miljøet. Regnemodellen indregner dog kun i meget lille grad tab af marine økosystemer. De reelle udgifter for tab af biodiversitet kan således forventes at være højere.

Tænk tanken Hav hæfter sig ved, at Europa-Parlamentet foreløbigt vurderer, at tabet af biodiversitet har så katastrofale samfunds-, økonomiske- og sundhedsmæssige konsekvenser, at forslaget bør styrkes, samtidig med at der opretholdes en realistisk tilgang.